

„Vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, nýbrž bude soudit nuzně spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka.“ (Izajáš 11:1-10)

„Za těch dnů vystoupil Jan Křtitel a kázal v judské poušti: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ To je ten, o němž je řečeno ústy proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!“ Jan měl na sobě šat z velbloudí srsti, kožený pás kolem boků a potravou mu byly kobyly a med divokých včel. Tehdy vycházel k němu celý Jeruzalém i Judsko a celé okolí Jordánu, vyznávali své hříchy a dávali se od něho v řece Jordánu křtít. Ale když spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází ke křtu, řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání.

Nemyslete si, že můžete říkat: ‚Náš otec je Abraham!‘ Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení. Sekera už je na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně. Já vás křtím vodou k pokání; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já – nejsem hoden ani toho, abych mu zouval obuv; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. Lopata je v jeho ruce; a pročistí svůj mlat, svou pšenici shromáždí do sýpky, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.“ (Matoušovo evangelium 3:1-12)

Žalm 72:1-7 a 18n a Dopis Římanům 15:4-13

Cesta tam a zase zpátky (Hobit)

Občas se objeví někdo, kdo naplní arénu. A čím je ten svět obyčejnější a snad i těžší, je pro nějaké povyražení vábívé vyjet po přeplněných dálnicích a městských okruzích. A být v davu. Billie Eilish měla pražské aréne prý 20 209 posluchačů. Zatím je to rekord. Nedivte se, že na poušť za Janem Křtitelem vyrazila taková spousta lidí z různých koutů Judska. Oblékal se trochu jako Eliáš a pojídal kobyly, prostě to byl týpek. Zcela jistě nebyl jediným v té době. Těch mesiášských proroků bylo dost před ním i po něm. A všichni se snažili zaujmout zbídačené a zmatené lidi v Izraeli. Vyšší vrstva, farizeové a saduceové, nad tímhle podivínem nejprve ohrnovali ret, ale pak vyrazili do pouště taky.

Jan kázal svá naléhavé výzvy na poušti. Ta připomínala tu poušť do níž vykročili s Mojžíšem bývalí otroci z Egypta. Tehdy přešli moře suchou nohou a Hospodin je na poušti vedl a vychovával.¹ Ten národ otroků byl zvyklý myslet tak, jako přemýšlejí vězni; neřeší, kdy budou vstávat, kdy pojedou autobus a zda nepojedou spíše tramvají. Neměli účty, karty a jízdenky. Nic. Všechno za ně vymysleli a udělali jiní. A teď ty lidi vyvedl Hospodin na poušť a začal s nimi dělat smlouvy, připravil pro ně velkou změnu. Museli jít po poušti, nemohli jít cestou všech běžných karavan rovnou do země zaslíbené. Podobně to vypadalo na poušti s Janem Křtitelem. Tam s ním dělali reflexi, vyznávali svoje hříchy, v sebepoznání se obraceli, což znamená, že měnili principy i praxi svého života a jak se dnes říká: dávali nový rámec svému myšlení. Taková ideová konference uprostřed judské pouště.

Kdybychom to měli říct s Hobitem, tak to byla cesta tam. A my potřebujeme také jít do pouště, probrat svoji minulost, svoje dobře míněné chyby, kterými jsme se snažili spasit svět. My si potřebujeme přiznat, že to my jsme ztratili rovnováhu, nechali rozpadnout rodinu či stvořili uvnitř geniální nudu, to my jsme nehledali ještě lepší výsledky a nesířovali jsme svoje okolí s cílem vytvořit společenství talentů ještě lepších, než jsme my. Neotevírali jsme dveře mladším. To my jsme museli mít ve všem přednost a o všem rozhodovat - byť s chybami. Ty chyby se velkým přece odpouštějí. Trochu jsme vykrádali budoucnost. Nekradli jsme moc, jen maličko...

Na poušti nebyla demonstrace. Já nerad chodím na demonstrace plné nespokojenosti s těmi druhými. Jistě, je tam mnoho zajímavých lidí, mnozí mají silácké transparenty a celá ta akce má určitou atmosféru. Respektuji bolest a nespokojenost, ale uvědomuji si také meze takových postojů... Nedostatek detailních informací, silná slova. Za všechno mohou Oni... Ztrácí se možnosti k vyjednávání

¹ „Vodil tě velikou a hroznou pouští, kde jsou ohniví hadi a štíři, žízlivým krajem bez vody, vyvedl ti vodu z křemene skály, krmil tě na poušti manou, kterou tvoji otcové neznali, aby tě pokořil a vyzkoušel a aby ti nakonec prokázal dobro.“ (Deuteronomium 8:15n)

s těmi druhými, protože demonstrace je až ta úplně poslední a nouzová verze... Demonstrace má atmosféru, ale vytváří iluzi. Silná komuniké nás nikam nevracejí a nedovedou ani dále.

Celá ta akce na poušti vrcholila křtem.² Dá se tušit, že Jan Křtitel vedl křtěnce přes nějaké rameno Jordánu plného vody. Nešli už suchou nohou, jako tehdy, když jejich otcové překračovali řeku směrem do zaslíbené země. Naopak, přemáhali proud říčky a dost pravděpodobně šli tam a zase nazpátek. Jako by se s hobitem měli vrátit až na Dno pytle, jak se říkalo domácímú sídlišti hobitů, kde pak hobit Bilbo přijal svého synovce Froda a vychoval jej k velkému úkolu. Frodo měl odnést prsten až k Hoře osudu. Ten nejdůležitější úkol pro celý svět.

Při pokání a křtu nejde o obřady, ale o jiný způsob života, o velkou změnu. Jan Křtitel nikomu křest neodepřel, ale také jej nerozdával bezmyšlenkovitě jako svátostnou licenci, která má sama o sobě něco způsobit. Šup sem a šup tam a plav, máš To... Hlavně chod' do kostela! Ta svátost bude nějak sama působit. To asi ne! Na křtu a na jeho obsahu je třeba pracovat. Zvláště té judské a jeruzalémské smetánce Jan Křtitel naléhavě říkal, že se všechno to pokání musí objevit v činech.

Muselo jim to znít divně, když Jan Křtitel zmiňoval Izrael jako pařez, jako zbytek kořenů stromu. Oni viděli Izrael pozitivně, protože s Římem měli smlouvy, dynastie Herodů plnila svou roli, chrám vzkvátal a HDP rostlo. Nezaměstnanost se podařilo zkrotit a ještě teď ten Jan, přece jen rozumný mesiášský prorok. Lidé mohou být docela spokojení...

Jenže Jan Křtitel to vidí jinak. Varuje třemi obrazy:

1. Nemá smysl se odvolávat na Abrahámovskou historii, což byl vždycky argument při vyjednávání s Hospodinem. Potomci národa vyvoleného mohou povstat z kamení.
2. Posvátný kmen Božího lidu může propadnout dřevorubci a ohni. Pařez olivy sice vytrvale obráží a má neskutečnou vitalitu. Pokud však nenese plody, není důvod jej nechat v sadu, kácí se a topí se s ním.
3. Nakonec i pšeničné plevy se pálí, protože k ničemu nejsou a do mlýna nemohou. A Jan Křtitel v té souvislosti zmiňuje neuhasitelný oheň, protože Pán Bůh je konečný arbitr pravdy a spravedlnosti...

Co si odneseme?

- a) Zpozorněte. Když někdo potřebuje pro svou věhlasnost nosit *crazy* účes, méně či více se oblékat, vykřikovat moderní hlášky *six-seven* (šest-sedm)³ a na očích mít brýle ze zvláštní obroučky. Pak se zeptejte, v čem je ten člověk vlastně tak zvláštní, co přináší skutečně nového a důležitého. Sám Pán Ježíš vedl učedníky k opatrnosti: „*Neboť vyvstanou lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné. Hle, řekl jsem vám to předem. Když vám řeknou: ‚Hle, je na poušti,‘ ne vycházejte! ‚Hle, v tajných úkrytech,‘ nevěřte tomu!*“ (Matoušovo evangelium 24:24nn) A takové varování platí i dnes. Nového mesiáše nepotřebujeme. Když někdo volá „Stát jsem já!“, tak to prostě smrdí.
- b) Křest je vlastně nebezpečný, tak by se to mělo říkat lidem. Zní to divně, že? Totiž, křesťanským křtem se člověk stává majetkem samotného Pána. Jemu musí dělat čest svým životem. Církev, a to kterákoliv, si na toho člověka dělá nárok, ale s tím by se mělo opatrně zacházet. Ten nárok má sám Pán. Pokřtěný patří k učedníkům Ježíše Krista. Jsme křtem adoptováni pro velké úkoly, jako pan Frodo. Opravdu si nemůžeme po křtu žít tak, jako před tím. Rodiče, na jejichž víru se dítě křtí, mají povinnost svým příkladem předejít své dítě k Bohu. A dospělý po křtu nemůže vklouznout do starých papučí a dělat si, co se mu zlíbí a hlásat, co jej napadne. To je věc dokonce i nebezpečná!
- c) Ale nakonec je třeba říci, že Pán Bůh bude sám mocně pracovat. Jednomu proutku dá plodivost a on přinese ovoce, jak slibuje Izajáš. I kdyby bylo ještě hůř a bylo nám moc úzko, to Boží dílo nezanikne, on, ten proutek vánoční, ten nezplání.

Ať nás na cestě k Hoře osudu vede Bůh Otec, Syn i Duch svatý! Amen

² Dodnes se prochází očištnými lázněmi. Mikve je pro židovské ženství důležitým přechodem. A nebyly to jen ženy. I pro muže ve službě i pro ty, kteří vystupovali do nového života - jako ten nemocný u rybníka Siloe (Janovo evangelium 9)

³ Hláška beze smyslu, snad zajímavě znějící, která pohltila americkou školní mládež